

प्रेषितांची कृत्ये

लेखक : लुक

काळ : इसवी सन ६० ते ६४

प्रेषितांची कृत्ये हे नवीन करारातील एक अत्यंत प्रेरणादायी पुस्तक आहे. हे पुस्तक केवळ इतिहास नाही, तर ख्रिस्ती धर्माच्या प्रसाराचा आणि पवित्र आत्म्याच्या सामर्थ्याचा जिवंत पुरावा आहे.

१. पुस्तकाचा उद्देश

या पुस्तकाचा मुख्य उद्देश येशू ख्रिस्ताच्या पुनरुत्थानानंतर त्याच्या शिष्यांद्वारे सुवार्तेचा प्रसार कसा झाला, हे दर्शवणे आहे. हे पुस्तक 'लूक' याने लिहिले असून, ते 'येशूने जे काही करायला व शिकवायला प्रारंभ केला' (लूक १:१) त्याचा पुढचा भाग आहे.

- साक्ष देणे: यरुशलेमापासून ते पृथ्वीच्या शेवटापर्यंत ख्रिस्ताची साक्ष देणे.
- मंडळीची स्थापना: ख्रिस्ती मंडळीचा उगम आणि वाढ दर्शवणे.

२. पवित्र आत्म्याचा अनुभव

प्रेषितांच्या कृत्यांमध्ये पवित्र आत्मा हा मुख्य नायक आहे. 'पेन्टेकॉस्ट'च्या दिवशी झालेला अनुभव हा अभूतपूर्व होता:

" परंतु पवित्र आत्मा तुमच्यावर येईल तेव्हा तुम्हांला सामर्थ्य प्राप्त होईल, आणि यरुशलेमेत, सर्व यहूदीयात, शोमरानात व पृथ्वीच्या शेवटापर्यंत तुम्ही माझे साक्षी व्हाल." (प्रेषितांची कृत्ये १:८)

जेव्हा पवित्र आत्मा उतरला, तेव्हा शिष्यांना स्वर्गीय अग्नीच्या जिभांप्रमाणे अनुभव आला. जे शिष्य आधी घाबरलेले होते, त्यांना अचानक धैर्य, नवीन भाषा बोलण्याचे सामर्थ्य प्राप्त झाले. हा केवळ भावनिक अनुभव नव्हता, तर ते एक 'सामर्थ्याचे प्रकटीकरण' होते ज्याने जगाचा इतिहास बदलला.

३. प्रेषितांचे येशूसारखे कार्य

प्रेषित केवळ येशूचे अनुयायी नव्हते, तर ते त्याच्या अधिकाराचे वारसदार बनले. त्यांनी येशूने केलेल्या कार्याची पुनरावृत्ती केली:

- **धैर्याने उपदेश:** येशूप्रमाणेच त्यांनी अधिकारवाणीने देवाच्या राज्याचा प्रचार केला.
- **लोकांसाठी करुणा:** गरिबांची सेवा आणि पिडितांना मुक्त करण्याचे कार्य त्यांनी सुरू ठेवले.
- **बलिदान:** येशूप्रमाणेच अनेक प्रेषितांनी सत्यासाठी छळ सोसला आणि आपल्या प्राणांचे बलिदान दिले.

४. प्रेषितांच्या कृत्यातील चमत्कार

प्रेषितांच्या पुस्तकात अनेक विस्मयकारक चमत्कार नोंदवले आहेत:

चमत्कार	वर्णन	संदर्भ
लंगड्या भिकाऱ्याला बरे करणे	पेत्र आणि योहान यांनी यरुशलेमाच्या मंदिराच्या 'सुंदर' नावाच्या दरवाजापाशी एका जन्मजात लंगड्याला बरे केले.	प्रेषितांची कृत्ये ३:१-१०
हनन्या आणि सफिराचा मृत्यू	पवित्र आत्म्याशी लबाडी केल्यामुळे त्यांचा तात्काळ मृत्यू झाला.	प्रेषितांची कृत्ये ५:१-११

चमत्कार	वर्णन	संदर्भ
पेत्राच्या सावलीने आरोग्य	लोक आजारी माणसांना रस्त्यावर आणत असत जेणेकरून पेत्राची सावली त्यांच्यावर पडेल आणि ते बरे होतील.	प्रेषितांची कृत्ये ५:१५-१६
मेलेल्यातून जीवंत झालेली टबीथा (दुर्कस)	पेत्राने प्रार्थनेद्वारे मेलेल्या टबीथाला जिवंत केले.	प्रेषितांची कृत्ये ९:३६-४२
पेत्राची तुरुंगातून सुटका	देवदूताने पेत्राच्या बेड्या तोडल्या आणि तुरुंगाचे दरवाजे उघडून त्याला बाहेर काढले.	प्रेषितांची कृत्ये १२:१-१९
अलीम जादूगाराचे अंधळे होणे	पौलाने सुवार्तेत अडथळा आणणाऱ्या या चेटक्याला तात्पुरते अंध केले.	प्रेषितांची कृत्ये १३:४-१२
पौलाने लंगड्याला बरे करणे	लुस्त्रा येथे पौलाने एका जन्मापासून लंगड्या असलेल्या माणसाला विश्वासाद्वारे चालवले.	प्रेषितांची कृत्ये १४:८-१०
मेलेल्यातून जीवंत झालेला युतुख	पौलाचा उपदेश ऐकताना खिडकीतून पडून मेलेल्या तरुणाला पौलाने जिवंत केले.	प्रेषितांची कृत्ये २०:७-१२

५. प्रेषित पौलाच्या प्रवासयात्रा

१. परिवर्तनापूर्वीचा शौल

परिवर्तनापूर्वी पौलाचे नाव शौल होते. तो एक कट्टर परुशी आणि नियमशास्त्राचा कडक पालन करणारा होता.

- छळ करणारा: तो ख्रिस्ती लोकांसाठी कर्दनकाळ होता. स्तेफनाच्या हत्येवेळी तो तिथे उपस्थित होता आणि त्याने त्याला संमती दिली होती.

- हेतू: त्याला वाटायचे की ख्रिस्ती धर्म हा यहूदी धर्मासाठी धोका आहे, म्हणून तो घराघरात घुसून विश्वासूंना ओढून तुरुंगात टाकत असे.

२. दिमिष्काच्या वाटेवरील अनुभव

शौल जेव्हा विश्वासूंना पकडण्यासाठी दिमिष्काकडे जात होता, तेव्हा अचानक एक अद्भुत घटना घडली:

- स्वर्गीय प्रकाश: अचानक आकाशातून सूर्यापेक्षाही प्रखर प्रकाश त्याच्याभोवती चमकला.
- येशूचा आवाज: तो जमिनीवर पडला आणि त्याने एक आवाज ऐकला: "शौला, शौला, तू माझा छळ का करतोस?"
- ओळख: जेव्हा शौलाने विचारले, "प्रभू, तू कोण आहेस?" तेव्हा उत्तर मिळाले, "ज्याचा तू छळ करीत आहेस तो येशू मी आहे."
- अंधत्व: या अनुभवानंतर शौल तीन दिवस अंध झाला. त्याने काहीही खाल्ले किंवा प्यायले नाही. तो पूर्णपणे देवाच्या स्वाधीन झाला होता.

३. हनन्याची भेट आणि बाप्तिस्मा

देवाने हनन्या नावाच्या शिष्याला साऊलाकडे पाठवले. हनन्याने शौलावर हात ठेवल्यावर त्याचे अंधत्व गेले.

"प्रभूने त्याला म्हटले, तू जा, कारण परराष्ट्रियांपुढे, राजांपुढे व इस्राएलच्या संतानांपुढे माझे नाव नेण्यासाठी तो माझे निवडलेले पात्र आहे." (प्रेषितांची कृत्ये ९:१५)

४. पौलाची साक्ष

पौलाने राजा अग्रिप्पासमोर आपली साक्ष देताना म्हटले:

"म्हणून हे राजा अग्रिप्पा, मी त्या स्वर्गीय दृष्टांताला अमान्य झालो नाही." (प्रेषितांची कृत्ये २६:१९)

पौलाची साक्ष आपल्याला शिकवते की, देवाची कृपा कोणत्याही माणसाला बदलू शकते.

पौलाने एकूण ४ मुख्य सुवार्तेचे प्रवास केले आणि शेवटचा प्रवास कैदी म्हणून रोमला केला:

1. पहिला प्रवास : प्रेषितांची कृत्ये १३:४ ते १४:२८

कुप्र म्हणजे सायप्रस आणि आशिया मायनर (आजचा तुर्की) भागात. सायप्रसच्या उत्तर किनारपट्टीपासून आशिया मायनरच्या (तुर्की) दक्षिण किनारपट्टीचे सर्वात जवळचे अंतर साधारण ७५ किलोमीटर (सुमारे ४७ मैल) आहे. येथे त्याने अनेक नवीन मंडळ्या स्थापन केल्या.

2. दुसरी प्रवास: प्रेषितांची कृत्ये १५:३६ ते १८:२२

तो युरोपात (फिलिप्पै, थेस्सलनीका, अथेन्स, करिंथ) पोहोचला. येथेच त्याने 'आम्हाला मदत करायला इकडे या' असा मासेदोनियाचा दृष्टांत पाहिला.

3. तिसरी प्रवास: प्रेषितांची कृत्ये १८:२३ ते २१:१७

इफिसस येथे त्याने दीर्घकाळ वास्तव्य केले आणि शिष्यांना अधिक बळकट केले.

4. रोमचा प्रवास -- पौलावर असलेले आरोप

यरुशलेमातील ज्यू नेत्यांनी पौलावर तीन मुख्य कायदेशीर आरोप लावले होते:

- **धार्मिक बंडाळी:** तो मोशेच्या नियमशास्त्राविरुद्ध आणि ज्यू परंपरेविरुद्ध शिकवण देऊन लोकांची दिशाभूल करत आहे.
- **मंदिराची विटंबना:** त्याने एका परराष्ट्रीयाला मंदिरात नेऊन देवाचे पवित्र स्थान अपवित्र केले (हा खोटा आरोप होता).
- **राजद्रोह:** तो 'येशू' नावाच्या दुसऱ्याच एका राजाची घोषणा करून रोमन साम्राज्यात दंगली घडवत आहे.

१. दोन वर्षे कैसरियामध्ये तुरुंगवास:

"परंतु दोन वर्षे पूर्ण झाल्यावर पोर्क्य फेस्तस फेलिक्साच्या जागी आला; आणि फेलिक्साने यहूद्यांची मर्जी संपादावी म्हणून पौलाला बंदिस्तच ठेवले." – प्रेषितांची कृत्ये २४:२७

२. कैसराजवळ (सम्राटाकडे) केलेली न्यायाची मागणी:

"मी कैसराच्या न्यायासनासमोर उभा आहे, येथेच माझा न्याय झाला पाहिजे... मी कोणाचे काही वाकडे केले नाही... मी कैसराजवळ न्याय मागतो." – प्रेषितांची कृत्ये २५:१०-११

३. शताधिपतीच्या स्वाधीन करून रोमला रवाना करणे:

"नंतर आम्ही इटली देशास तारवातून जावे असे ठरल्यावर, पौलाला व दुसऱ्या कित्येक बंदिवानांना बादशाही पलटणीचा यूल्य नावाचा शताधिपती ह्याच्या स्वाधीन करण्यात आले." – प्रेषितांची कृत्ये २७:१

थोडक्यात संदर्भ:

- प्रेषितांची कृत्ये २४:२७ – २ वर्षांचा तुरुंगवास.
- प्रेषितांची कृत्ये २५:११ – कैसराजवळ (नेरोकडे) केलेली न्यायाची मागणी.
- प्रेषितांची कृत्ये २७:१ – रोमच्या प्रवासाची सुरुवात.

प्रेषितांची कृत्ये अध्याय २७

१. प्रवासाची सुरुवात आणि पौलाचा इशारा (वचन १-१२)

- प्रेषित पौलाला यूल्य नावाच्या शताधिपतीच्या ताब्यात देऊन इटलीकडे नेण्यात आले.
- हवामान खराब होत असल्याने पौलाने इशारा दिला की पुढे गेल्यास माल आणि जीव दोघांची हानी होईल. परंतु, शताधिपतीने पौलाऐवजी तांडेल आणि मालकाचे ऐकले.

२. युरकुलोन नावाचे भयानक वादळ (वचन १३-२०)

- अचानक युरकुलोन नावाचे तुफानी वादळ सुटले. जहाज वाऱ्याच्या तोंडी ठरेना, म्हणून ते प्रवाहाच्या स्वाधीन केले गेले.
- खलाशांनी जहाज हलके करण्यासाठी माल आणि जहाजाचे सामान समुद्रात फेकून दिले. अनेक दिवस सूर्य व तारे न दिसल्यामुळे सर्वांनी वाचण्याची आशा सोडून दिली.

३. पौलाचा धीर आणि देवाचा संदेश (वचन २१-२६)

- लोक हताश झाले असताना पौलाने उभे राहून सांगितले की, देवाच्या दूताने त्याला दर्शन दिले आहे.
- त्याने सर्वांना सांगितले, "धैर्य धरा, तुमच्यापैकी कोणाचाही प्राण जाणार नाही, फक्त तारवाचा नाश होईल," कारण पौलाला कैसरापुढे उभे राहायचे होते.

४. चौदावी रात्र आणि खलाशांचा प्रयत्न (वचन २७-३२)

- १४ व्या रात्री जहाज जमिनीजवळ येत असल्याचे दिसले. काही खलाशी पळून जाण्याचा प्रयत्न करत होते, पण पौलाने इशारा दिला की, "हे तारवात राहिले नाहीत, तर तुमचे रक्षण होणार नाही." तेव्हा शिपायांनी होडीचे दोर कापून टाकले.

५. भोजन आणि देवाची उपकारस्तुती (वचन ३३-३८)

- दिवस उगवण्यापूर्वी पौलाने सर्वांना अन्न खाण्याची विनंती केली. त्याने सर्वासमक्ष देवाचे आभार मानून भाकर मोडली.
- जहाजावरील सर्व २७६ जणांनी पोटभर जेवण केले, ज्यामुळे त्यांना नवीन उत्साह मिळाला.

६. जहाज फुटणे आणि सर्वांचा बचाव (वचन ३९-४४)

- जहाज एका खाडीपाशी वाळूत रुतून बसले आणि लाटांच्या जोराने फुटले.
- शिपायांना कैद्यांना मारायचे होते, पण पौलाला वाचवण्यासाठी शताधिपतीने त्यांना रोखले.
- ज्यांना पोहता येत होते त्यांनी उड्या मारल्या आणि बाकीचे फळ्या धरून काठावर पोहोचले. अशा प्रकारे सर्व जण निभावून किनाऱ्यास (मिलिता बेटावर) सुरक्षित पोहोचले.

प्रेषितांची कृत्ये अध्याय २८

१. मिलिता बेटावरील स्वागत आणि सापाचा चमत्कार (वचन १-६)

- सुरक्षित आगमन: जहाज फुटल्यानंतर सर्व २७६ जण मिलिता बेटावर सुखरूप पोहोचले. तेथील लोकांनी पाऊस आणि थंडीमुळे शेकोटी पेटवून त्यांचे प्रेमाने स्वागत केले.
- सापाचा हल्ला: पौलाने सरपणाची मोळी विस्तवात टाकली असता, एक विशारी साप बाहेर आला आणि त्याच्या हाताला झोंबला.
- स्थानिकांना वाटले की पौल खुनी असावा, पण जेव्हा पौलाने तो साप विस्तवात झटकला आणि त्याला काहीही इजा झाली नाही, तेव्हा लोक थक्क झाले आणि त्याला 'देव' मानू लागले.

२. पुढ्याच्या घरी चमत्कार आणि आरोग्यदान (वचन ७-१०)

- बेटाचा मुख्य अधिकारी पुढ्य याने पौलाचा तीन दिवस आदराने पाहुणचार केला.
- बरे करणे: पुढ्याचा बाप ताप आणि आवरकताने आजारी होता. पौलाने प्रार्थना केली आणि हात ठेवून त्याला पूर्णपणे बरे केले.
- इतर रोगी: ही बातमी समजताच बेटावरील इतर सर्व रोगी पौलाकडे आले आणि ते सर्व बरे झाले. कृतज्ञता म्हणून लोकांनी त्यांना प्रवासासाठी आवश्यक त्या वस्तू जहाजावर भरून दिल्या.

३. रोमकडे आगेकूच (वचन ११-१६)

- पुढ्या प्रवास: तीन महिन्यांनंतर ते 'दयस्कुरै' नावाच्या जहाजाने निघाले. सुराकूस, रेगियोनास आणि पुत्युलास असा प्रवास करत ते रोमला पोहोचले.
- बंधूंची भेट: रोममधील विश्वासू लोक पौलाला भेटण्यासाठी अप्पियाची पेठ पर्यंत लांबून आले. त्यांना पाहून पौलाला खूप धीर मिळाला.
- नजरकैद: रोममध्ये पोहोचल्यावर पौलाला पूर्ण तुरुंगात न ठेवता, एका शिपायाच्या पहाण्याखाली स्वतंत्र राहण्याची परवानगी मिळाली.

४. यहूदी नेत्यांशी चर्चा (वचन १७-२२)

- पहिली भेट: तीन दिवसांनंतर पौलाने यहूदी नेत्यांना एकत्र बोलावले आणि सांगितले की, "मी आपल्या लोकांविद्ध काहीही केले नसताना मला साखळदंडाने बांधले गेले आहे."
- इस्राएलाची आशा: पौलाने स्पष्ट केले की, केवळ 'इस्राएलाच्या आशेमुळे' (मशीहावरील विश्वासामुळे) तो या स्थितीत आहे.

५. सुवार्तेचा शेवटचा संदेश आणि यशयाचे वचन (वचन २३-२९)

- दिवसभराचा उपदेश: एका ठरलेल्या दिवशी अनेक लोक पौलाकडे जमले. त्याने सकाळपासून संध्याकाळपर्यंत नियमशास्त्र आणि संदेश्यांच्या लेखांतून येशू ख्रिस्ताविषयीची फोड करून सांगितली.

- निकालाची घोषणा: जेव्हा काहींनी विश्वास ठेवला नाही, तेव्हा पौलाने यशया संदेष्ट्याचे वचन वापरून सांगितले की, तुमचे अंतःकरण जड झाले आहे.
- परराष्ट्रियांकडे वळणे: त्याने स्पष्टपणे घोषित केले की, "हे देवाने सिद्ध केलेले तारण आता परराष्ट्रियांकडे पाठवले आहे."

६. समारोप: दोन वर्षे धैर्याने सेवा (वचन ३०-३१)

- भाड्याचे घर: पौल स्वतःच्या भाड्याच्या घरात दोन वर्षे राहिला.
- अखंडित सेवा: कोणाकडूनही अडथळा न होता, तो आपल्याकडे येणाऱ्या सर्वांचे स्वागत करत असे आणि पूर्ण धैर्याने प्रभू येशू ख्रिस्ताविषयी आणि देवाच्या राज्याविषयी घोषणा करत राहिला.